

ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ
ԲԱՆԿԻ 2023թ. ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԾԱԽՍԵՐԻ ՆԱԽԱՀԱՇՎԻ ԵՎ
ԿԱՊԻՏԱԼ ՆԵՐԴՐՈՒՄՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԾԱԽՍԵՐԻ
ՆԱԽԱՀԱՇՎԻ ԿԱՏԱՐՈՂԱԿԱՆ**

Հազ. դրամ	Ծնթ	2023թթ նախահաշիվ	2023թ. կադարողական	Կադ. %
Ապարատի պահպանման ծախսեր	1	9,898,009	8,478,925	86%
<i>Աշխատավարձ և դրան հավասարեցված վճարումներ</i>	1.1	8,787,398	7,651,708	87%
<i>Աշխատակիցների սոցիալական ապահովություն</i>	1.2	492,320	385,498	78%
<i>Անձնակազմի գործուղում, ուսուցում և վերապատրաստում</i>	1.3	497,761	376,741	76%
<i>Ներկայացուցչական ծախսեր</i>	1.4	54,848	32,611	59%
<i>Ծառայողական փոխադրամիջոցների շահագործում</i>	1.5	65,682	32,367	49%
Լրատվական տեղեկատվության և մասնագիտական գրականության ձեռքբերման ծախսեր	2	55,463	32,495	59%
Տնտեսական նյութերի և արագամաշ առարկաների դուրսգրման հետ կապված ծախսեր	3	95,289	50,379	53%
Ծառայողական նպատակներով օգտագործվող կապի միջոցների հետ կապված ծախսեր	4	23,472	21,707	92%
Չնախատեսված ծախսեր		20,000	-	0%
Ընդամենը վարչական ծախսեր		10,092,233	8,583,506	85%

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ ԿԱՊԻՏԱԼ
ՆԵՐԴՐՈՒՄՆԵՐԻ ԾՐԱԳՐԻ ԿԱՏԱՐՈՂԱԿԱՆ**

<i>Հազ. դրամ</i>	Ծնթ	2023թ. նախահաշիվ	2023թ. կատարողական	Կադր. %
Կենտրոնական բանկի խնդիրների հետ ուղղակիորեն առնչվող իրավաբանական անձանց կապիտալում ներդրումներ	5	-	-	-
Հիմնական միջոցներում և ոչ նյութական ակտիվներում կատարված ներդրումներ	6	1,911,696	1,031,770	54%
Ընդամենը կապիտալ ներդրումների ծրագիր		1,911,696	1,031,770	54%

2023թ. կատարողականին կից ծանոթագրություններ

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԾԱԽՍԵՐ

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ԿԲ) 2023թ. վարչական ծախսերը նախահաշվի նկատմամբ կատարվել են 85%-ով: 2023թ. ԿԲ վարչական ծախսերը փաստացի կազմել են 8,583,506 հազ. դրամ՝ նախատեսված 10,092,233 հազ. դրամի դիմաց: Համաձայն «ՀՀ կենտրոնական բանկի մասին» ՀՀ օրենքի՝ վարչական ծախսերը ընդգրկում են ապարատի պահպանման, լրատվական տեղեկատվության և մասնագիտական գրականության ձեռքբերման, տնտեսական նյութերի և արագամաշ առարկաների դուրսգրման և ծառայողական նպատակներով օգտագործվող կապի միջոցների հետ կապված ծախսերը, ինչպես նաև չնախատեսված ծախսեր:

1. Ապարատի պահպանման ծախսեր

Ապարատի պահպանման ծախսերը ընդգրկում են ԿԲ-ի անձնակազմի աշխատավարձի և դրան հավասարեցված վճարումների, անձնակազմի ուսուցման, վերապատրաստման և գործուղման, ներկայացուցչական, սոցիալական ապահովության, ինչպես նաև ծառայողական փոխադրամիջոցների շահագործման ծախսերը: 2023թ. ԿԲ ապարատի պահպանման ծախսերը նախահաշվի նկատմամբ կատարվել են 86%-ով: 2023թ.-ի փաստացի ծախսերը կազմել են 8,478,925 հազ. դրամ՝ նախատեսված 9,898,009 հազ. դրամի դիմաց:

1.1 Աշխատավարձ և դրան հավասարեցված վճարումներ

Աշխատավարձի և դրան հավասարեցված վճարումների հաշվարկը կատարվել է՝ ելնելով «ՀՀ կենտրոնական բանկի մասին» ՀՀ օրենքի 14-րդ կետի «գ» ենթակետի պահանջներից, համաձայն որի ԿԲ աշխատակիցների աշխատավարձի միջինը պետք է համապատասխանի ՀՀ բանկային համակարգի միջին աշխատավարձին:

ԿԲ-ի ռազմավարությամբ ամրագրված թվային տրանսֆորմացիայի իրագործման և ԿԲ կարողությունների զարգացման համար պահանջվող մրցունակ ռեսուրսների ներգրավման նպատակով ԿԲ-ը 2023թ.-ին նախատեսել էր միջին աշխատավարձի աճ 20%-ով նախորդ տարվա համեմատ:

Աշխատավարձի և դրան հավասարեցված միջոցների հաշվարկը իրականացվել է այդ լույսի ներքո՝ միաժամանակ պահպանելով ԿԲ-ի որդեգրած մոտեցումը. այն է՝ աստիճանաբար չեզոքացնել ԿԲ-ի և բանկային համակարգի միջին աշխատավարձերի միջև բացասական ճեղքվածքը: 2023թ. ԿԲ և բանկային համակարգի միջին աշխատավարձի վերաբերյալ ամփոփ տեղեկատվությունը ներկայացվում է ստորև.

	ԿԲ աշխատողների միջին թվաքանակ		ԿԲ միջին ամսական աշխատավարձ		Բանկային համակարգի միջ. աշխատավարձ		ԿԲ միջին աշխ.-ի ճեղքվածքը բանկային համակարգի միջին աշխ.-ի նկատմամբ
	Բյուջե	Փաստ.	Բյուջե	Փաստ.	Բյուջե	Փաստ.	Փաստ./Փաստ.
2023	800	767	915 հազ.	831 հազ.	979 հազ.	1,070 հազ.	(22%)

Նշենք, որ 2023թ.-ին ԿԲ միջին աշխատավարձը ցածր է բանկային համակարգում ձևավորված միջին աշխատավարձից շուրջ 22%-ով՝ առավելապես ի հաշիվ բանկային համակարգի աշխատավարձերի՝ նախահաշվային ցուցանիշի համեմատ առաջանցիկ աճի:

1.2 Աշխատակիցների սոցիալական ապահովություն

Աշխատակիցների սոցիալական ապահովության ծախսերը նախատեսված են ԿԲ-ի անձնակազմի սոցիալական փաթեթի, այդ թվում՝ առողջության ապահովագրության ծախսերը հոգալու համար: Սույն հոդվածի գծով կատարողականը 2023թ. կազմել է 385,498 հազ. դրամ՝ 78% նախահաշվի նկատմամբ:

1.3 Անձնակազմի գործուղում, ուսուցում և վերապատրաստում

Այս հոդվածի ներքո արտացոլվել են ԿԲ աշխատակիցների շարունակական ուսուցմանն ու զարգացմանն ուղղված վերապատրաստման դասընթացների, փորձի փոխանակման նպատակով ուսուցողական այցերի, ինչպես նաև տարբեր միջազգային կառույցներում ԿԲ-ի ներկայացուցչություն ապահովելու համար անհրաժեշտ հանդիպումներին, համաժողովներին ԿԲ աշխատակիցների մասնակցության ծախսերը: 2023թ. այս հոդվածի գծով կատարողականը կազմել է 376,741 հազ. դրամ՝ 76% նախահաշվի նկատմամբ: Կատարողականի աճը նախորդ ժամանակաշրջանի նկատմամբ պայմանավորված է արտասահմանյան գործուղումների և վերապատրաստումների աճով, ինչին նպաստել է COVID սահմանափակումների վերջնական դադարեցումը, ինչպես նաև աշխատակիցների հոսունության արդյունքում նոր ընդունվող աշխատակիցների ուսուցման և վերապատրաստումների իրականացումը: Գործուղման ծախսերի վրա ազդեցություն են ունեցել նաև ավիափոխադրման և կեցության ծախսերի թանկացումները:

1.4 Ներկայացուցչական ծախսեր

2023թ. ներկայացուցչական ծախսերի գծով կատարողականը կազմել է 32,611 հազ. դրամ՝ 59% նախահաշվի նկատմամբ: Կատարողականը առավելապես պայմանավորված է Հայաստանի Հանրապետությունում մի շարք միջազգային պատվիրակությունների ընդունելությունների, օտարերկրյա բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ներկայացուցիչների հետ աշխատանքային քննարկումների, բանակցությունների, գիտաժողովների և այլ աշխատանքային հանդիպումների կազմակերպմամբ:

1.5 Ծառայողական փոխադրամիջոցների շահագործում

2023թ.-ին այս հոդվածի գծով կատարողականը կազմել է 32,367 հազ. դրամ՝ 49% նախահաշվի նկատմամբ՝ նախորդ տարվա ծախսերի համեմատ նվազելով 19%-ով: 2023թ.-ին 13%-ով նվազել են ծախսված վառելիքի ծավալները նախորդ ժամանակաշրջանի նկատմամբ՝ մասնակիորեն պայմանավորված ԿԲ-ի ավտոպարկում էլեկտրական ավտոմեքենաների համալրմամբ, ինչպես նաև 2023թ.-ին ծախսագրված վառելիքի միջին գինը շուրջ 24%-ով ցածր է եղել նախահաշվային գնից:

2. Լրատվական տեղեկատվության և մասնագիտական գրականության ձեռքբերման ծախսեր

Այս հոդվածի ներքո պլանավորվել են ֆինանսական կրթման կազմակերպման և իրականացման նպատակով տարբեր բացատրական և գովազդային տեսահոլովակների նկարահանման, հասարակայնության հետ կապերի գծով, ամսագրերի և թերթերի բաժանորդագրության, մասնագիտական գրականության ձեռքբերման, տեղական և արտասահմանյան մամուլում հայտարարությունների տեղադրման, լրատվական գործակալությունների նյութերի ձեռքբերման և այլ նմանատիպ ծախսերը: ԿԲ-ի կողմից մասնագիտական գրականության ձեռքբերումը և ֆինանսական ոլորտում մասնագիտացած և բարձր վարկանիշ ունեցող պարբերականների և էլեկտրոնային գրադարանների բաժանորդագրությունը նպատակ ունի խթանելու ԿԲ աշխատակիցների մասնագիտական գիտելիքների զարգացումը:

Ձեռքբերված մասնագիտական պարբերականները թվայնացվում և տեղադրվում են ԿԲ աշխատակիցների համար հասանելի ընդհանուր հարթակում: Մանրամասն բացվածքը ներկայացված է ստորև բերված աղյուսակում՝ ըստ առանձին ուղղությունների:

Հազ. դրամ	2023թ. Նախահաշիվ	2023թ. Փաստ
Հասարակայնության հետ կապերի գծով	18,000	15,613
Ամսագրերի և թերթերի բաժանորդագրություն և գրականության ձեռքբերում (այդ թվում՝ օնլայն)	24,963	13,143
Տեղեկատվության հրապարակում տեղական և արտասահմանյան մամուլում, լրատվական գործակալությունների նյութերի ձեռքբերում, ֆիլմի և տեսահոլովակի նկարահանում	12,500	3,739
Ընդամենը	55,463	32,495

3. Տնտեսական նյութերի և արագամաշ առարկաների դուրսգրման հետ կապված ծախսեր

Սույն հոդվածի ներքո արտացոլվում են ԿԲ-ի վարչական շենքի և ԿԲ-ին պատկանող մյուս կառույցների բնականոն աշխատանքային վիճակի ապահովման համար անհրաժեշտ տնտեսական նյութերի ու արագամաշ առարկաների սպառման հետ կապված ծախսերը: 2023թ. այս հոդվածի գծով կատարողականը նախորդ տարվա համեմատ նվազել է 25%-ով՝ կազմելով 50,379 հազ. դրամ՝ 53% նախահաշվի նկատմամբ: Նվազումը հիմնականում պայմանավորված է հիգիենայի պարագաների ծախսերի նվազմամբ:

4. Ծառայողական նպատակներով օգտագործվող կապի միջոցների հետ կապված ծախսեր

ԿԲ-ի հեռախոսային և ֆաքսիմիլային կապի անխափան աշխատանքը ապահովվում է ՀՀ-ում գործող առաջատար հեռահաղորդակցման ոլորտի կազմակերպությունների կողմից, որոնց հետ կնքված են համապատասխան պայմանագրեր և մատուցվող ծառայությունները որոշվում են ըստ սահմանված գնացուցակների: Սույն հոդվածի ներքո հաշվառվում են արձեռնադրային վարձը, խոսելավարձերը, շենքերի պահպանության համար ուղիղ կապը: 2023թ. այս հոդվածի գծով կատարողականը նախորդ տարվա համեմատ աճել է 1%-ով՝ կազմելով 21,707 հազ. դրամ՝ 92% նախահաշվի նկատմամբ:

ԿԱՊԻՏԱԼ ՆԵՐԴՐՈՒՄՆԵՐ

ԿԲ-ի 2023թ.-ի կապիտալ ներդրումների ծրագիրը կատարվել է 54%-ով՝ կատարողականը կազմել է 1,031,770 հազ. դրամ՝ նախահաշվային 1,911,696 հազ. դրամի դիմաց:

5. Կապիտալ ներդրումներ ԿԲ խնդիրների հետ ուղղակիորեն առնչվող իրավաբանական անձանց կապիտալում

2023թ.-ին ՀՀ ԿԲ խնդիրների հետ ուղղակիորեն առնչվող իրավաբանական անձանց կապիտալում ներդրումներ չեն նախատեսվել:

6. Կապիտալ ներդրումներ հիմնական միջոցներում և ոչ նյութական ակտիվներում

Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերմանն ուղղված կապիտալ ներդրումները կազմել են 1,031,770 հազ. դրամ՝ արձանագրելով 54% կատարողական: 2023թ.-ին հիմնական միջոցներում և ոչ նյութական ակտիվներում կատարված կապիտալ ներդրումների բացվածքը ներկայացված է ստորև աղյուսակում.

Հազ. դրամ	2023թ.		2023թ.
	Նախահաշիվ	Կատարողական	%.
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ, որից՝	1,911,696	1,031,770	54%
Շենքերի և շինությունների կառուցում և կապիտալ վերանորոգում	255,000	122,785	48%
Համակարգչային տեխնիկայի և ծրագրերի, հիմնական միջոցների ձեռքբերում, կապիտալ վերանորոգում	1,516,696	825,741	54%
Տրանսպորտային միջոցներ	140,000	83,244	59%

2023թ.-ի բյուջեում ԿԲ-ը ռազմավարական նոր նախագծեր չի նախատեսել, սակայն իրենց իրականացման կարևորագույն փուլերում են գտնվել 2022թ.-ին մեկնարկած նախագծերը:

2023թ.-ին նախատեսված ձեռքբերումների հիմնական մասը ուղղված է եղել ԿԲ-ի ենթակառուցվածքի ընթացիկ պահպանմանը և բարոյապես ու ֆիզիկապես մաշվածի փոխարինմանը:

6.1 Շենքերի և շինությունների կառուցում և կապիտալ վերանորոգում

Սույն հոդվածի գծով գրանցվել է 122,785 հազ. դրամ կատարողական՝ կազմելով 48% նախահաշվի նկատմամբ:

2023թ.-ին իրականացվել են ԿԲ-ի էներգաարդյունավետության և էներգախնայողության բարձրացմանը միտված արևային պանելների տեղադրման նախագծի աշխատանքներ, որոնց գծով կատարողականը կազմել է 71,565 հազ. դրամ: Հարկ է նշել, որ արևային պանելների տեղադրման նախագիծը շարունակվելու է նաև 2024թ.-ին:

2023թ.-ին իրականացվել են ԿԲ-ի վարչական շենքի էլեկտրասնուցման և օդափոխության համակարգերի կապիտալ վերանորոգման աշխատանքներ: Նշենք, որ էլեկտրասնուցման համակարգերի կապիտալ վերանորոգման աշխատանքների իրականացման ընթացքում, գործընկեր կազմակերպության կողմից սարքավորումների մատակարարման խնդիրներով պայմանավորված, պայմանագրով նախատեսված աշխատանքների որոշ մասը տեղափոխվել է 2024թ.:

6.2 Համակարգչային տեխնիկայի, ծրագրերի և բանկի հիմնական գործունեության առնչվող այլ հիմնական միջոցների ձեռքբերում

2023թ. ընթացքում համակարգչային տեխնիկայի, ծրագրերի և բանկի հիմնական գործունեությանն առնչվող այլ հիմնական միջոցների ու ոչ նյութական ակտիվների կատարողականը կազմել է 825,741 հազ. դրամ՝ 54% նախահաշվի նկատմամբ: Կատարողականի հիմնական մասը կազմել են ԿԲ-ի ենթակառուցվածքի ընթացիկ պահպանմանը և բարոյապես ու ֆիզիկապես մաշվածի փոխարինմանն ուղղված կապիտալ ներդրումները: Նշված կապիտալ ներդրումների գերակշիռ մասը՝ 650,688 հազ. դրամը (79%), կազմում են ՏՏ, տեղեկատվական և ֆիզիկական անվտանգության ենթակառուցվածքի բնականոն գործունեության ապահովմանն ուղղված ներդրումները, որոնք առանցքային են տեղեկատվական

անվտանգության արդի սպառնալիքներից պաշտպանության և ԿԲ-ի բնականոն գործունեության ապահովման համար:

2023թ.-ին ԿԲ ռազմավարական նախաձեռնությունների շրջանակում նախատեսված ԿԲ գործընթացների նկարագրման և կատարելագործման համակարգի ներդրման նախագծի մասով կատարողական չի գրանցվել՝ հայտարարված մրցույթում դիմորդի հայտը անբավարար գնահատվելու հետևանքով: Այս հանգամանքից ելնելով՝ սույն նախագծի համար 2024թ. բյուջեում նախատեսվել է 300,000 հազ. դրամ:

2023թ.-ին դրամագիտական արժեքների և կանխիկի կառավարման համակարգի ներդրման նախագիծն արդիականացվեց նոր պահանջների հիման վրա: Համակարգի ներդրման մասով գրանցվել է 24,697 հազ. դրամ կատարողական: Ակնկալվում է, որ սույն նախագիծը իր ավարտին կհասնի 2024թ.-ին:

Նոր բանկային ավտոմատացված համակարգի գծով 2023թ.-ին գումար չէր նախատեսվել՝ հաշվի առնելով գործընկերոջ հետ ընթացող բանակցությունները՝ արտաքին խորհրդատուի ներգրավմամբ: Ակնկալվում է, որ բանակցությունների վերջնական արդյունքի հիման վրա նախագիծը կստանա իր վերջնական վերաձևավորումը:

6.3 Տրանսպորտային միջոցների ձեռքբերում

2023թ.-ի ընթացքում ԿԲ-ը, ծախսարդյունավետության բարձրացմանը միտված իր քաղաքականությունից ելնելով, ձեռք է բերել թվով 6 էլեկտրական ավտոմեքենա՝ բենզինային շարժիչով շահագործվող հին ավտոպարկի փոխարինման նպատակով: Նշենք, որ 2023թ. տարեվերջի դրությամբ ԿԲ-ում առկա է թվով 13 էլեկտրական ավտոմեքենա: